

waterschap
Hollandse
Delta

waterschap Hollandse Delta

Strategische Investeringsagenda 2027

Versie 1.0: behorende bij begroting 2027



Inhoud

1. Inleiding 3
2. Korte beschrijving Strategische Investeringsagenda 4
2.1 Positionering Strategische Investeringsagenda in de bestuurlijke context 4
2.2 Strategische investeringsagenda i.r.t. P&C momenten 4
2.3 Hoe werkt de Strategische Investeringsagenda? 5
2.4 Wat voor investeringen zijn strategisch? 8
2.5 Wat betekent het label strategisch? 8
3. Ontwikkeling Strategische Investeringsagenda 9
4. Toelichting Strategische Investeringsagenda 1.0 2027 10

1. Inleiding

Op 9 oktober 2024 heeft de Verenigde Vergadering (VV) besloten om gelijktijdig met de begroting 2026 de eerste Strategische Investeringsagenda als separaat document vast te stellen en jaarlijks aan te passen. Dit naar aanleiding van het RKC-rapport Onderzoek Investeringen, dat op 13 maart 2023 door de VV is vastgesteld. Hierin wordt de aanbeveling gedaan om de focus te leggen op de bestuurlijk strategische investeringen.

Op 14 oktober 2025 heeft de VV de Meerjarenstrategie 2025 – 2050 vastgesteld, waarin criteria zijn opgenomen om de totale opgave waar Waterschap Hollandse Delta voor staat te prioriteren en te programmeren. In de versie van de Strategische Investeringsagenda 1.0 2026 was deze programmering nog niet verwerkt. Inmiddels is er op basis van de criteria een vlakke programmering gemaakt die in de Kadernota 2027 is opgenomen en daarin is toegelicht. Deze programmering is de basis geweest voor de Programmabegroting 2027 en Meerjarenraming 2028 – 2032. Bij de Kadernota 2027 zijn ook de nieuwe strategische investeringen gepresenteerd met de Strategische Investeringsagenda 0.1 2027, die in de VV van juni 2026 is vastgesteld.

In deze voorliggende Strategische Investeringsagenda 1.0 2027 is de programmering van de strategische investeringen opgenomen en is daarmee een weergave van de Programmabegroting, Meerjarenraming en Meerjarenstrategie. Deze Strategische Investeringsagenda is tot stand gekomen in samenwerking met de klankbordgroep met leden uit de VV.

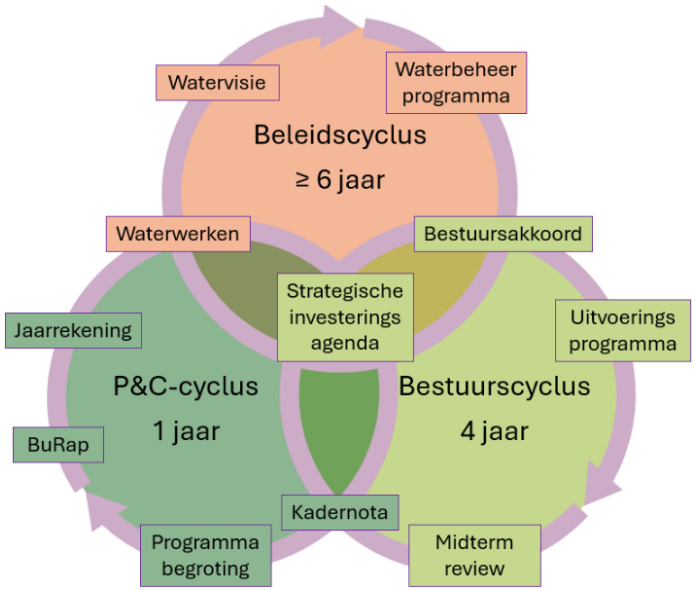
In de Strategische Investeringsagenda 1.0 2026 en de Strategische Investeringsagenda 0.1 2027 zijn onder meer het doel, de beschrijving van het instrument en het proces van de strategische investeringen en de strategische investeringsagenda incl. rollen en verantwoordelijkheden uitgebreid beschreven. In hoofdstuk 2 is deze toelichting enkel nog op hoofdlijnen opgenomen om de context en de werking van de Strategische Investeringsagenda te duiden. In hoofdstuk 3 zijn de ontwikkelingen toegelicht tussen de Strategische Investeringsagenda 1.0 2026 en dit moment. In dat hoofdstuk wordt ook nog een doorkijk gegeven naar de toekomstige ontwikkelingen. De programmering van de strategische investeringen is opgenomen in hoofdstuk 4. De effecten van het toepassen van de Meerjarenstrategie op deze investeringen wordt daarin ook toegelicht.

2. Korte beschrijving Strategische Investeringsagenda

2.1 Positionering Strategische Investeringsagenda in de bestuurlijke context

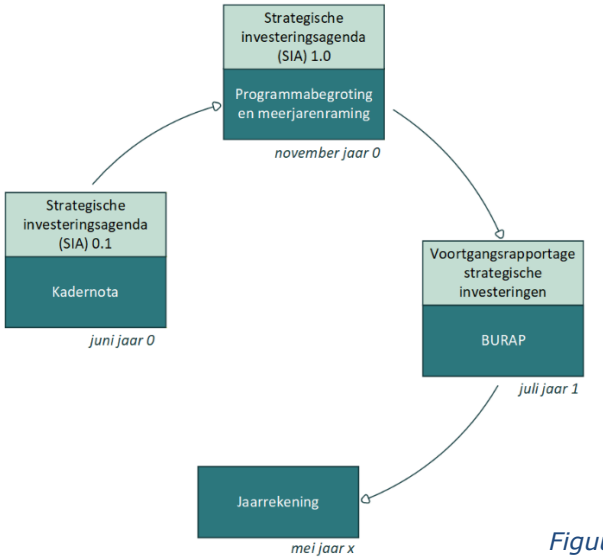
De Strategische Investeringsagenda bevindt zich op het raakpunt van de drie cycli in de bestuurlijke governance. Strategische investeringen worden in de Beleidscyclus ***geboren***, in de Bestuurscyclus worden ze ***geduid***, waarna ze in de P&C cyclus worden ***geladen***. Dat betekent dat de informatie, die voor de VV relevant is om haar kaderstellende en controlerende rol in te kunnen vullen, verschilt van fase tot fase.

In figuur 1 zijn deze drie cycli grafisch weergegeven met de belangrijkste documenten. Daarbij vormt het Bestuursakkoord de belangrijkste verbinding tussen de Beleidscyclus en de Bestuurscyclus. De Kadernota vormt de verbinding tussen de Bestuurscyclus en de P&C-cyclus, terwijl Waterwerken de verbinding vormt tussen de P&C-cyclus en de Beleidscyclus.



Figuur 1: De 3 cycli in de bestuurlijke governance

2.2 Strategische investeringsagenda i.r.t. P&C momenten



De strategische investeringsagenda bestaat uit 3 producten:

1. Strategische Investeringsagenda jaar x versie 0.1;
2. Strategische Investeringsagenda jaar x versie 1.0;
3. Voortgangsrapportage strategische investeringen.

In de **Strategische Investeringsagenda jaar x versie 0.1** wordt de lijst opgenomen met de strategische investeringen en wordt parallel aan de kadernota aan de VV aangeboden. De VV besluit hier welke investeringen strategisch zijn en welke niet. In de **Strategische Investeringsagenda jaar x versie 1.0** is de planning en prioritering van deze strategische investeringen op basis van de begroting, meerjarenraming en Meerjarenstrategie opgenomen en wordt parallel aan de begroting aan de VV aangeboden. De voortgang (doelrealisatie) van de strategische investeringen wordt in de **Voortgangsrapportage strategische investeringen** beschreven. Dit document wordt bij de BURAP aan de VV verstrekt.

Figuur 2: Koppeling van de Strategische Investeringsagenda met de P&C-momenten

2.3 Hoe werkt de Strategische Investeringsagenda?

Het proces van de Strategische Investeringsagenda valt in te delen in een viertal onderdelen:

1. Opvoeren/afvoeren
2. Programmeren
3. Sturen
4. Controleren

1. Opvoeren/afvoeren

Met de Kadernota worden de nieuwe investeringen opgevoerd. Daarbij wordt op basis van de criteria bepaald of een investering strategisch is of niet. De strategische investeringen worden voorzien van een bestuurlijk factsheet die ter kennisname als bijlage bij de Kadernota wordt gevoegd. De lijst met alle strategische investeringen wordt opgenomen in de 'Strategische Investeringsagenda 0.1 – jaar x'. Deze lijst bestaat uit de huidige strategisch investeringen, de nieuwe strategische investeringen en strategische investeringen die in het afgelopen jaar zijn afgerond. Wanneer investeringen zijn afgerond, zal dit bij de desbetreffende investering worden aangegeven. Ook investeringen waarvan besloten is dat deze niet meer het label strategisch hebben, worden met die aanduiding in de lijst opgenomen. De afgeronde investeringen worden vervolgens niet meer opgenomen in de Strategische Investeringsagenda 1.0 – jaar x.

2. Programmeren

In het proces van programmeren en prioriteren voor de begroting en meerjarenraming worden op basis van de score op de bedrijfswaardenmatrix en de Meerjarenstrategie ook de strategische investeringen gepland. De strategische investeringen die op kortere termijn worden uitgevoerd en waarvan de te nemen maatregel al bekend is, kunnen met een grotere zekerheid worden geprogrammeerd dan de investeringen die op een langere termijn gaan spelen. Van de investeringen op langere termijn zijn vaak de exacte te nemen maatregelen nog niet bekend, waarmee ook de benodigde middelen (capaciteit, financiën) en planning nog onzeker zijn. In de 'Strategische Investeringsagenda 1.0 – jaar x' (voorliggend document) wordt de uitkomst van dit proces voor de strategische investeringen gepresenteerd. De Strategische Investeringsagenda wordt jaarlijks geactualiseerd op het gebied van planning en kosten en vastgesteld bij de begrotingsbehandeling.

3. Sturen

Wanneer de strategische investeringen verder worden uitgewerkt worden deze op een aantal momenten ter besluitvorming aan de VV voorgelegd:

- SI-moment 1: Oplossingsrichtingen op hoofdlijnen inclusief afwegingskader
- SI-moment 2: Voorkeursvariant op hoofdlijnen en bijbehorende verder uit te werken oplossingsrichtingen inclusief afwegingskader
- SI-moment 3: Voorstel voorkeursvariant, ofwel de te nemen maatregel
- SI-moment 4: Kredietaanvraag voor de uitvoering van de voorkeursvariant

Bij elk bestuurlijk SI-moment wordt de keuze gemaakt of de investering nog steeds strategisch is of dat met de uitwerking ervan de investering niet meer aan de criteria voldoet om strategisch te zijn. Wanneer er uit een strategische investering verschillende uit te werken voorkeursoplossingsrichtingen volgen, wordt per oplossingsrichting bepaald of deze strategisch is of niet. Deze categorisering wordt in het betreffende SI-moment aan de VV ter besluitvorming voorgelegd. Wanneer in het vervolg de investering niet meer strategisch is, bijvoorbeeld doordat het doel bereikt kan worden door eenvoudige aanpassing van een huidige asset, zal de investering niet meer aan de VV worden voorgelegd.

4. Controleren

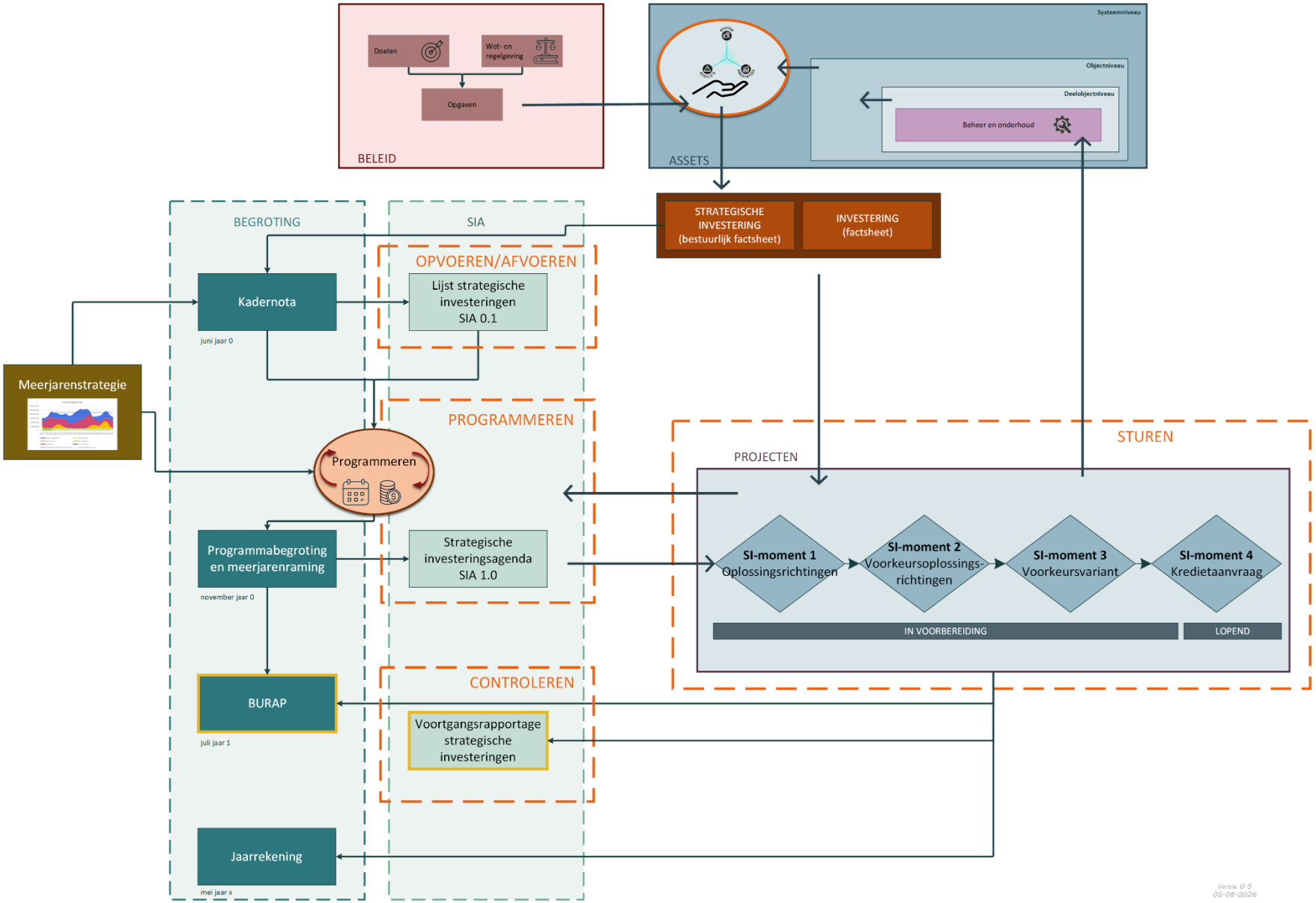
De strategische investeringen worden voorzien van een verbijzonderde informatievoorziening. Bij de 1e begrotingswijziging wordt gelijktijdig een voortgangsrapportage van alle strategische investeringen verstrekt, waarin de stand van zaken wordt vermeld op gebied van de criteria waarop een investering strategisch is geworden en de bijdrage aan de doelrealisatie. Eventuele wijzigingen van strategische investeringen in tijd en/of geld worden opgenomen in de 1e begrotingswijziging.

Sommige strategische investeringen zullen uiteenvallen in meerdere aparte investeringen. In de rapportage wordt op niveau van de hoofdinvestering gerapporteerd en worden de subinvesteringen daarin meegenomen. Ook als alle subinvesteringen van een strategische investering niet meer strategisch zijn, zal er over het totaal van de investering worden gerapporteerd. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij de watergebiedsplannen. De te nemen maatregelen uit de watergebiedsplannen kunnen niet-strategisch zijn, echter blijft er wel gerapporteerd worden over de voortgang van de uitvoering van het complete watergebiedsplan.

Na het afsluiten van een investering zal deze nog eenmaal worden meegenomen in de voortgangsrapportage. Hierin zal worden aangegeven wat de bijdrage van deze investering is geweest aan de (strategische) doelen.



In figuur 3 is schematisch het proces van de werkwijze Strategische Investeringsagenda vormgegeven.



Figuur 3 Proces van de Strategische Investeringsagenda

2.4 Wat voor investeringen zijn strategisch?

Voor het bepalen of investeringen strategische zijn of niet worden de volgende criteria worden gehanteerd:

- **Doelrealisatie:** de investering draagt bij aan het realiseren van 1 of meerdere strategische doelen;
- **Programmatische schaalgrootte:** het investeringsproject is van groot belang voor het hele programma of overstijgt dat zelfs;
- **Meerjarige ontwikkelingen:** het investeringsproject heeft een doorlooptijd van meerdere jaren, meestal tot in de volgende bestuursperioden;
- **Maatschappelijke impact:** de projectinvestering heeft een grote maatschappelijke impact. Dit kan op meerdere stakeholders betrekking hebben of een grote impact op 1 in het bijzonder;
- **Organisatorische impact:** de organisatorische impact van het project(resultaat) is groot en raakt meerdere afdelingen;
- **Risicoprofiel:** het (bestuurlijk) risicoprofiel is groot. Niet alleen voor de technische aspecten, maar ook naar andere aspecten zoals imago en/of klimaat en het niet halen van de vastgestelde doelstellingen. Hier ligt een relatie met de Bedrijfswaardenmatrix;
- **Bestuurlijke gevoeligheid:** de bestuurlijke gevoeligheid is groot, mede op basis van het maatschappelijke impact en het bestuurlijk risicoprofiel;
- **Financiële impact:** de financiële impact is groot, in samenhang met de schaalgrootte en organisatorische impact.

Een investering hoeft niet aan alle criteria te voldoen om strategisch te kunnen zijn.

Bij elk moment dat een strategische investering bij de VV ter besluitvorming komt, wordt de investering beoordeeld of deze nog het label strategisch houdt of dat op basis van bovengenoemde criteria de (deel)investering niet meer strategisch is. Investeringen die een bijdrage aan derden zijn of investeringen die ten behoeve van vervanging van (delen van) assets zijn, worden in principe als niet-strategisch aangeduid.

2.5 Wat betekent het label strategisch?

Bij strategische investeringen krijgt de VV nadrukkelijk een explicietere rol in het vaststellen van de oplossingsrichtingen en te hanteren kaders voor de variantkeuze van de investering. Wanneer de oplossingsrichtingen blijven leiden tot een strategische investering, wordt ook de voorkeursvariant aan de VV voorgelegd. Voor een strategische investering wordt de kredietaanvraag bij de VV gedaan. Gedurende de looptijd van een strategische investering zal de voortgang op de strategische criteria gerapporteerd worden middels de strategische voortgangsrapportage.

3. Ontwikkeling Strategische Investeringsagenda

Deze Strategische Investeringsagenda is de tweede versie van de agenda. Dit is een actualisatie van de eerste versie die in november 2025 is vastgesteld. Ten opzichte van die eerste versie zijn er verschillende verbeteringen doorgevoerd, maar ook de komende jaren wordt verder gewerkt aan het doorontwikkelen van deze agenda op het inhoudelijke, instrumentale en procesmatige vlak met als doel de VV steeds beter in positie te krijgen. Dit jaar staat in het teken van het leren werken met de Strategische Investeringsagenda. Samen met de door de VV geïnstalleerde klankbordgroep worden de nieuwe processen en producten behorende bij de Strategische Investeringsagenda ontwikkeld, geëvalueerd en waar nodig verbeterd.

Voor de meeste assets zijn de toekomstige investeringen tot 2050 in de Strategische Investeringsagenda opgenomen. Deze investeringen zijn opgenomen in de Kadernota. Echter niet van alle strategische investeringen is nu nog goed in te schatten wat de investeringskosten zijn en wanneer de realisatie start en eindigt. Elk jaar zullen de investeringen concreter worden gemaakt en worden aangepast in de volgende versie van de Strategische Investeringsagenda. Ook zijn er diverse externe ontwikkelingen, bijvoorbeeld vanwege de samenhang met het Hoogwaterbeschermingsprogramma, die effect kunnen hebben op de programmering.

In het afgelopen jaar zijn de volgende ontwikkelingen geweest op het gebied van de Strategische Investeringsagenda:

- Het aanpassen van de naamgeving van de investeringen op basis van een aantal richtlijnen. Daarmee is aan de naam van de investering ook zichtbaar wat met de investering wordt beoogd. Dit is doorgevoerd in de tweede begrotingswijziging van 2025;
- De eerste strategische investeringen zijn met duiding van het betreffende SI-moment vastgesteld door de VV;
- De verwerking van de programmering die volgt uit het toepassen van de Meerjarenstrategie in de prioritering en programmering van de strategische investeringen;
- Het oefenen met de voortgangsrapportage van de strategische investeringen, waarbij is besloten de Voortgangsrapportage alleen bij de 1e begrotingswijziging / BURAP toe te voegen;
- Het verder uitwerken van de methodiek om te bepalen of een investering strategisch of niet strategisch is.

Voor de komende jaren staan de volgende ontwikkelingen nog gepland:

- Het verder integreren van de Strategische Investeringsagenda in de P&C producten;
- Het verder uitwerken/concretiseren van de beoordelingsmethodiek om te bepalen of een investering strategisch of niet-strategisch is;
- Het vaststellen van strategische doelen en het koppelen van investeringen aan deze strategische doelen (vanaf herziening WBP);
- Het verbeteren van meerjarig inzicht strategische investeringen met doorkijk tot 2050 op het vlak van planning en kosten;
- Het doorontwikkelen van assetmanagement: beter vooruitkijken op doelbereik, geld, tijd en risico’s van investeringen;
- Het verbeteren van de bestuurlijke factsheets in relatie tot de Strategische Investeringsagenda;
- Het rapporteren van de voortgang van de investeringen op basis van de projectfasen in aanvulling op de status van een investering.

4. Toelichting Strategische Investeringsagenda 1.0 2027

Ten opzichte van de Strategische Investeringsagenda 2026 versie 1.0 is de toepassing van de Meerjarenstrategie verwerkt in de programmering.
In de Meerjarenstrategie is nog wel een kanttekening opgenomen over de maakbaarheid van deze programmering. De maakbaarheid wordt mede bepaald door de interne capaciteit binnen WSHD en de externe capaciteit bij de ingenieursbureaus en aannemers. Met de huidige interne capaciteit kan een investeringsvolume van ongeveer € 150 miljoen worden voorbereid en uitgevoerd. Dit is mede afhankelijk van waar de projecten zich in de projectfasering bevinden. Om alle doelen voor 2050 te behalen is een gemiddeld investeringsvolume benodigd van circa € 240 miljoen per jaar. Om dit verschil te overbruggen is in de Meerjarenstrategie een aantal realisatiekrachtvergrotende strategieën gedefinieerd. De effectiviteit van deze strategieën moet de komende jaren nog worden onderzocht. Indien blijkt dat deze realisatiekrachtvergrotende strategieën onvoldoende extra omzet generen zal de programmering moeten worden aangepast.

Voor alle strategische investeringen is in onderstaande overzichten per programma de huidige programmering opgenomen. Daarbij is aangegeven wat de status van de investering is en voor welk SI-moment de investering zich bevindt. Tevens is de planning van deze investering aangegeven, met een verdeling tussen ‘in voorbereiding’ en ‘uitvoering’. In het programma Wegen en Bestuur & Organisatie zijn er geen investeringen als strategisch aangemerkt.
De eventuele wijzigingen op de planning die in de tweede begrotingswijziging worden opgenomen zijn niet in onderstaande tabellen verwerkt.

Legenda:

⏻	Nog te starten
✕	Voor ingaan SIA gepasseerd
✓	Besluit genomen
»	Besluit in voorbereiding

Voorbereiding
Uitvoering

Waterveiligheid

Op basis van het toepassen van de Meerjarenstrategie zijn er geen aanpassingen in de programmering waterveiligheid gedaan. De investeringen vallen allemaal in de basisprogrammering die conform planning zijn opgenomen. Deze projecten zijn allemaal onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en zijn ook in de landelijke programmering opgenomen, behalve Digital Twin.

Voor de kortere termijn zijn de wijzigingen doorgevoerd als gevolg van een actualisatie van planning en doorlooptijden. Daarnaast is besloten om het dijkversterkingsproject 17-3 Oostmolendijk - Ringdijk met 3 jaar uit te stellen om een aantal ontwikkelingen af te wachten, zodat deze mogelijk wel past binnen het subsidiekader. Hierover is de VV via een bestuurlijke informatiebrief op de hoogte gebracht. Dit heeft geen gevolgen voor de veiligheid van de inwoners, de waterkering is nog steeds veilig, maar moet voor 2050 versterkt zijn.

								Begroting en meerjarenraming																							
Investering	**Status**	**SI-1**	**SI-2**	**SI-3**	**SI-4**	**Jaar van aanvang**	**Jaar van realisatie**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**2038**	**2039**	**2040**	**2041**	**2042**	**2043**	**2044**	**2045**	**2046**	**2047**	**2048**	**2049**	**2050**
WSHD_Dijkversterking zettingvloeiing V3T	LOPEND	✗	✗	✗	✓	2022	2027																								
WSHD_Digital Twin	LOPEND	✗	✗	✗	✓	2026	2028																								
VP_Dijkversterking 20-3 Geervliet Hekelingen	IN VOORBEREIDING	✗	✗	✓	»	2029	2034																								
VP_Dijkversterking 20-2 Brielse Maasdijk	IN VOORBEREIDING	»				2033	2037																								
IJS_Dijkversterking 17-3 Oostmolendijk Ringdijk	IN VOORBEREIDING	»				2035	2039																								

Op basis van de huidige inzichten moet, na de nu geprogrammeerde dijkversterkingen, in ons gebied nog circa 48 kilometer aan primaire waterkeringen worden versterkt. Omdat dit nog een inschatting is en de programmering in afstemming met het HWBP plaats moet vinden, zijn er voor deze projecten nog geen bestuurlijke factsheets opgesteld en zijn deze daarom nog niet in het overzicht opgenomen.

Voldoende en schoon water

Als gevolg van het toepassen van de Meerjarenstrategie is de uitvoering van een groot deel van de watergebiedsplannen naar achteren geschoven. De programmering van de verkennings- en planvormingsfase van de strategische investeringen voor de periode na 2027 moet nog verder worden uitgewerkt op basis van deze Meerjarenstrategie. Dit betekent dat de wateroverlastopgave (gericht op klimaat 2050) niet voor 2027 (zoals de doelstelling was in het waterbeheerprogramma 2022-2027) is opgelost, maar wordt verschoven naar 2050. Ook de huidige wateroverlastopgave (provinciale normering voor huidig klimaatscenario) is daardoor niet voor 2027 gereed, waarmee nog niet volledig wordt voldaan aan de provinciale normering wateroverlast en uitstel moet worden aangevraagd. Ook zijn de maatregelen voor vismigratie naar achteren geschoven waarmee niet wordt voldaan aan de WSHD doelstelling om de 5 prioritaire vismigratieroutes voor 2027 gerealiseerd te hebben. De realisatie van andere doelstellingen van de watergebiedsplannen, zoals wateraanvoer, waterkwaliteit vertragen hierdoor ook. Deze verschuiving van de watergebiedsplannen betekent ook dat de realisatie van de instandhoudingsopgave mee naar achteren schuift. Echter kan in een aantal gevallen dit leiden tot onwenselijke situatie, waardoor deze opgave apart geprogrammeerd zullen worden, vooruitlopend op de watergebiedsplannen. Dit kan echter betekenen dat de integraliteit van de te nemen maatregelen afneemt en er mogelijk een desinvestering plaatsvindt.

Investering	Status	SI-1	SI-2	SI-3	SI-4	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050
WSHD_Aankoop grond tbv Watergebiedsplannen	LOPEND	X	X	X	✓	2024	2030																								
VP_Nieuwbouw werf De Klomp	LOPEND	X	X	X	✓	2026	2027																								
GO_Nieuwbouw werf Oude-Tonge	LOPEND	X	X	X	✓	2026	2027																								
VP_WGP Putten	IN VOORBEREIDING	X	✓	NVT		2026	2028																								
HW_Watergebiedsplan Hoeksche Waard zuidwest	IN VOORBEREIDING	X	✓			2028	2030																								
WSHD_SGBP-4_Aanplant NVO en vraatbescherming	NIEUW	⏻				2028	2030																								
WSHD_SGBP-4_Vergroten waterdiepte	NIEUW	⏻				2028	2033																								
WSHD_SGBP-4_Aanleg robuuste watergangen	NIEUW	⏻				2028	2033																								
GO_Watergebiedsplan Flakkee oosthoek	IN VOORBEREIDING	X	✓			2029	2030																								
IJS_WGP IJsselmonde noordoost	IN VOORBEREIDING	X	✓			2029	2032																								
VP_Nieuwbouw gemaal Gorzeman	NIEUW	X	»			2030	2032																								
VP_Optimalisatie inlaatvoorziening Bernisse	NIEUW	»				2030	2032																								
HW_Watergebiedsplan Oudeland en Binnenmaas	IN VOORBEREIDING	X	✓			2031	2032																								
PN_Watergebiedsplan Pernis	IN VOORBEREIDING	X	✓			2032	2034																								
WSHD_Aanleg Vismigratieroutes fase 1	IN VOORBEREIDING	X	X	»		2033	2034																								
DO_Watergebiedsplan Dordrecht	IN VOORBEREIDING	X	✓			2033	2035																								
IJS_WGP IJsselmonde Breeman	IN VOORBEREIDING	X	✓			2034	2035																								
GO_Watergebiedsplan Flakkee west	IN VOORBEREIDING	X	✓			2034	2035																								
HW_Watergebiedsplan Hoeksche Waard zuid	IN VOORBEREIDING	»				2035	2035																								
GO_Watergebiedsplan Flakkee midden	IN VOORBEREIDING	»				2036	2037																								
GO_Watergebiedsplan Goeree oost	IN VOORBEREIDING	»				2037	2037																								
GO_Watergebiedsplan Goeree west *	IN VOORBEREIDING	X	✓			2037	2038																								
IJS_WGP IJsselmonde west	IN VOORBEREIDING	X	»			2037	2039																								
WSHD_Aanleg vismigratieroutes fase 2	IN VOORBEREIDING	X	X	»		2038	2038																								
IJS_WGP IJsselmonde noordwest	IN VOORBEREIDING	»				2038	2039																								
GO_Uitvoeringsmaatregelen Zuiderdiep en Havenkanalen	NIEUW	⏻				2038	2040																								
HW_Watergebiedsplan Hoeksche Waard oost	IN VOORBEREIDING	»				2038	2040																								
HW_Watergebiedsplan Hoeksche Waard midden	IN VOORBEREIDING	»				2039	2040																								
IJS_WGP IJsselmonde zuidoost	IN VOORBEREIDING	»				2039	2040																								
VP_WGP Voorne oost	IN VOORBEREIDING	»				2040	2040																								
VP_WGP Voorne west	IN VOORBEREIDING	»				2040	2041																								
HW_Watergebiedsplan Heinenoord Puttershoek	IN VOORBEREIDING	»				2040	2041																								
RZ_WGP Rozenburg	IN VOORBEREIDING	»				2041	2042																								
GO_Watergebiedsplan Zuiderdiep	IN VOORBEREIDING	»				2041	2042																								

** Programmering is onjuist verwerkt in de begroting*

De tweede ronde van de watergebiedsplannen start na 2035 en is nog niet in bovenstaande tabel opgenomen. Deze ronde is wel opgenomen in de Meerjarenstrategie, maar van deze investeringen zijn nog geen bestuurlijke factsheets opgesteld, vandaar dat ze niet in het overzicht zijn opgenomen.

Waterketen

Binnen het programma Waterketen wordt de komende jaren ingezet op de uitvoering van ALM GOS, ALM Sluisjesdijk en nieuwbouw Slibgisting Dordrecht. Als gevolg van het toepassen van de Meerjarenstrategie zit er een grote verschuiving in planning op de overige ALM's. Met deze verschuiving wordt er ruimte gecreëerd voor de opgave van het programma Watersystemen. De transitiepaden Waterketen hebben als uitgangspunt dat de drie grootste zuiveringen als eerste worden aangepakt. Dit is in de vlakke programmering na de toepassing van de Meerjarenstrategie niet mogelijk gebleken. Gelet op het grote effect op doelrealisatie wordt aan rwzi Dokhaven en rwzi Dordrecht de hoogste prioriteit gegeven. Rwzi Zwijndrecht schuift hierdoor 6 jaar naar achteren. Dit geldt tevens voor de meeste andere ALM's, tenzij er een hoog risicoprofiel blijkt te ontstaan. Het verschuiven van de programmering heeft als consequentie dat de tussenliggende doelstellingen uit de Richtlijn Stedelijk Afvalwater (RSA) niet worden behaald. Naar verwachting wordt de eindmijlpaal in 2045 nipt behaald.

Begroting en meerjarenraming

Investering	Status	SI-1	SI-2	SI-3	SI-4	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050
WSHD_Optimalisatie online meters waterlijn RWZI's	LOPEND	X	X	X	✓	2020	2027																								
WSHD_Vervangen TA Waterketen	LOPEND	X	X	X	✓	2022	2027																								
GOVP_ALM Goeree Overflakkee-Spijkenisse	LOPEND	X	X	X	✓	2025	2028																								
IJS_ALM Sluisjesdijk 2.0	IN VOORBEREIDING	X	X	X	✓	2026	2032																								
WSHD_Slibstrategie_Ombouw sliblijnen RWZI's Oost/West	IN VOORBEREIDING	X	X	X	✓	2027	2032																								
DO_Slibstrategie_SVB Dordrecht	IN VOORBEREIDING	X	X	X	»	2029	2032																								
DO_ALM ZE Dordrecht	IN VOORBEREIDING	X	X	X	»	2031	2034																								
IJS_ALM ZE_Dokhaven	IN VOORBEREIDING	X	X	X	»	2028	2043																								
VP_ALM_ZE Hoogvliet	NIEUW	⏻				2030	2035																								
VP_ALM ZE_Heenvliet	IN VOORBEREIDING	X	X	X	»	2034	2039																								
VP_ALM ZE_Hellevoetsluis	IN VOORBEREIDING	X	X	X	»	2034	2039																								
IJS_ALM_ZE Barendrecht	NIEUW	⏻				2036	2041																								
IJS_ALM_ZE Zwijndrecht	NIEUW	⏻				2036	2042																								
HW_ALM_ZE Strijen	NIEUW	⏻				2037	2042																								
HW_ALM_ZE Oud-Beijerland	NIEUW	⏻				2037	2042																								
VP_ALM_ZE Oostvoorne	NIEUW	⏻				2037	2042																								
RZ_ALM_ZE Rozenburg	NIEUW	⏻				2038	2043																								
IJS_ALM_ZE Ridderkerk	NIEUW	⏻				2038	2043																								
HW_ALM_ZE Piershil	NIEUW	⏻				2039	2044																								
HW_ALM_ZE Numansdorp	NIEUW	⏻				2039	2044																								
VP_ALM ZE_Spijkenisse fase 2	IN VOORBEREIDING	X	X	X	»	2040	2047																								
GO_ALM Goeree-Overflakkee fase 2	IN VOORBEREIDING	X	X	X	»	2040	2047																								

De tweede tranche van de ALM-studies start na 2038 en is nog niet in bovenstaande tabel opgenomen. Deze tranche is wel opgenomen in de Meerjarenstrategie, maar van deze investeringen zijn nog geen bestuurlijke factsheets opgesteld, vandaar dat ze niet in het overzicht zijn opgenomen.

Bijlage 1: Lijst strategische investeringen

peildatum : 1 september 2026

Programmanaam	Projectnaam	Omschrijving	Nieuw of bestaand
Waterveiligheid	WSHD_Digital Twin	Goede en betrouwbare gegevens en informatie over waterkeringen liggen aan de basis van de primaire processen die de waterveiligheid borgen. Door het ontwikkelen van een 'Digital Twin' van de waterkeringen wordt alle kennis van de waterkeringen gebundeld. De Digital Twin is een virtuele ofwel digitale versie van elke beheerobject die toegang geeft tot alle informatie van het object in het Beheerregister. De Digital Twin biedt mogelijkheden om terug te kijken in de tijd en voorspellingen te kunnen maken over hoe het object zal reageren in bijvoorbeeld verschillende klimaatscenario's zoals extreem hoogwater of droogte. WSHD krijgt hierdoor meer inzicht in de gedragingen van de waterkeringen.	BESTAAND
Waterveiligheid	WSHD_DijkversterkingZettingsvloeiing-3T	In de verlengde 3e toetsronde in 2013 bleek ca. 7 km van de primaire waterkering niet te voldoen aan de wettelijke voorschriften behorende bij het faalmechanisme zettingsvloeiing. Dit heeft geleid tot het HWBP-project 16E: 'Zettingsvloeiing V3T'.	BESTAAND
Waterveiligheid	IJS_Dijkversterking 17-3 Oostmolendijk Ringdijk	Normtraject 17-3 (de primaire waterkeringen Oostdijk-Ringdijk-Donkerslootsedijk-Oostmolendijk) ligt aan de noordoostkant van IJsselmonde. In de 1e beoordelingsronde is dit traject afgekeurd (categorie D.). Het traject is daarom opgenomen in het HWBP-programma en zal versterkt moeten gaan worden om te voldoen aan de wettelijke norm in 2050.	BESTAAND
Waterveiligheid	VP Dijkversterking 20-3 Geervliet Hekelingen	Normtraject 20-3 ligt aan de oostkant van Voorne-Putten. Op basis van de studie Veiligheid Nederland in Kaart (VNK2) is het traject aangemerkt als dijktraject met een urgente veiligheidsopgave. Het traject is opgenomen in het HWBP-programma en zal versterkt worden om te voldoen aan de wettelijke norm in 2050.	BESTAAND
Waterveiligheid	VP_Dijkversterking 20-2 Brielse Maasdijk	Normtraject 20-2 ligt aan de noordkant van Voorne-Putten. In de 1e beoordelingsronde is dit traject afgekeurd (categorie C). Het actueel veiligheidsoordeel is bijgesteld naar categorie D. Het traject is opgenomen in het HWBP-programma en zal versterkt worden om te voldoen aan de wettelijke norm in 2050.	BESTAAND

Voldoende en Schoon Water	WSHD Aanleg Vismigratieroutes fase 1	In het vastgestelde vismigratieplan is een vijftal vismigratieroutes benoemd die in 2027 gerealiseerd moeten zijn. Met het vaststellen van het vismigratieplan is ook het bedrag opgenomen dat wordt toegekend voor het realiseren van deze routes. De vismigratieroutes zullen zo veel mogelijk worden uitgevoerd als onderdeel van de watergebiedsplannen.	BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	WSHD Aanleg Vismigratieroutes fase 2	In het vastgestelde vismigratieplan is een tweetal vismigratieroutes benoemd die complex van aard zijn en die na 2027 gerealiseerd moeten worden, waarbij de planstudie al wel voor 2027 gestart moet zijn.	BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	DO_Watergebiedsplan Dordrecht Biesbosch	De watergebiedsplannen hebben als doel om integraal de doelen per gebied realiseren. Bij het opvoeren van de investering per watergebiedsplan is de opgave in het betreffende gebied nog niet bekend. Daarom wordt een standaard investeringsbedrag opgenomen, gebaseerd op de geschatte totale opgave. Deze opgave is op basis van een inschatting op basis van gebiedskennis onderverdeeld in een drietal categorieën (klein, middel, groot) met een bijbehorend investeringsbedrag gebaseerd op de ramingen van de eerste watergebiedsplannen. In de eerste twee fasen van ieder watergebiedsplan wordt het doelgat bepaald voor dat specifieke gebied. Bij het opstellen van een watergebiedsplan wordt echter breder gekeken naar de opgave dan alleen de Kaderrichtlijn Water en de Wateropgave Normering wateroverlast. Mede daarom is met de opgave zoals voor de eerste watergebiedsplannen groter dan voorzien, wat uiteraard ook leidt tot hogere kosten. Nu het inzicht in de opgaven met ieder watergebiedsplan toeneemt en de kostenramingen worden aangescherpt, is de verwachting dat deze trend voor alle watergebiedsplannen geldt.	BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	DO_Watergebiedsplan Dordrecht Centraal		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	DO-Watergebiedsplan Dordrecht Stad		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	IJS_WGPIJsselmonde Breeman		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	IJS_WGP_ Eiland IJsselmonde Noordoost		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	GO_Watergebiedsplan Flakkee Midden		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	GO_Watergebiedsplan Flakkee Oosthoek		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	GO_Watergebiedsplan Flakkee West		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	GO_Watergebiedsplan Goeree Oost		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	GO_Watergebiedsplan Goeree West		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	HW_Watergebiedsplan Heinenoord Puttershoek		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	HW Watergebiedsplan Hoeksche Waard Zuid-West		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	HW_Watergebiedsplan Hoeksche Waard Midden		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	HW_Watergebiedsplan Hoeksche Waard Oost		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	HW_Watergebiedsplan Hoeksche Waard Zuid		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	IJS_Watergebiedsplan IJsselmonde Noord West		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	IJS_Watergebiedsplan IJsselmonde West		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	IJS_Watergebiedsplan IJsselmonde Zuid Oost		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	HW_Watergebiedsplan Oudeland & Binnenmaas		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	PN_Watergebiedsplan Pernis		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	VP_Watergebiedsplan Putten		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	RZ_Watergebiedsplan Rozenburg		BESTAAND

Voldoende en Schoon Water	VP_Watergebiedsplan Voorne Oost		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	VP_Watergebiedsplan Voorne West		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	VP_Watergebiedsplan Zuiderdiep		BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	WSHD_Aankoop grond tbv Watergebiedsplannen	Krediet voor de aankoop van grond vooruitlopend op de uitvoering van de maatregelen uit de watergebiedsplannen.	BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	GO_Nieuwbouw werf Oude-Tonge	Nieuwbouw van de werf met steunpuntfunctie voor het waterschap op Goeree-Overflakkee. Door het aflopen van het huurcontract van het steunpunt op Stellendam zijn er onvoldoende werkplekken op het eiland Goeree-Overflakkee. Daarnaast is de technische staat van de loodsen op de werf Oude-Tonge slecht door verzakking van de fundering. In het kader van efficiëntie en verbetering van de samenwerking is ervoor gekozen een nieuwe werf met steunpuntfunctie te realiseren.	BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	VP Nieuwbouw werf De Klomp	Nieuwbouw van de werf met steunpuntfunctie voor het waterschap op Voorne-Putten. Als gevolg van diverse veiligheidsrisico's is de oude werf te Vierpolders eind 2021 buiten gebruik gesteld en wordt momenteel gebruik gemaakt van tijdelijke huisvesting. Om de continuïteit van de maatschappelijke taak te waarborgen en een veilige werkomgeving te bieden aan de medewerkers wordt een nieuwe werf met steunpuntfunctie gerealiseerd.	BESTAAND
Voldoende en Schoon Water	WSHD-SGBP-4_Aanplant NVO en vraatbescherming	Vanuit het 4e Stroomgebiedbeheerplan van de KRW, dat in 2026 wordt vastgesteld, zijn vooruitlopend de voornaamste investeringsopgaven toegevoegd. Dit om een zo volledig mogelijk beeld van de totale opgaven voor het watersysteem in beeld te hebben. Het betreft een investering voor de aanplant van NVO's en een investering voor het vergroten van de waterdiepte van hoofdwatergangen	NIEUW
Voldoende en Schoon Water	WSHD-SGBP-4_Vergroten waterdiepte	Vanuit het 4e Stroomgebiedbeheerplan van de KRW, dat in 2026 wordt vastgesteld, zijn vooruitlopend de voornaamste investeringsopgaven toegevoegd. Dit om een zo volledig mogelijk beeld van de totale opgaven voor het watersysteem in beeld te hebben. Het betreft een investering voor de aanplant van NVO's en een investering voor het vergroten van de waterdiepte van hoofdwatergangen	NIEUW
Voldoende en Schoon Water	WSHD-SGBP-4_Aanleg robuuste watergangen	Op basis van een aangenomen motie in de VV van 8 april 2026 is deze investering toegevoegd aan de maatregelenlijst voor het 4e Stroomgebiedbeheerplan van de KRW. Met deze investering kunnen watergangen worden verbreed zodat er onder meer meer ruimte voor begroeiing kan komen zodat de waterkwaliteit kan worden verbeterd.	NIEUW
Voldoende en Schoon Water	VP_Nieuwbouw gemaal Gorzeman	Gemaal Gorzeman is het grootste gemaal binnen het watersysteem en kent een unieke onder water opstelling van 4 pompen aan het einde van het Kanaal door Voorne. In de afgelopen jaren zijn diverse storingen	NIEUW

		aanleiding geweest voor het nemen van maatregelen. Nu het gemaal aan het einde van haar levensduur komt is het noodzakelijk om te vernieuwen. Op basis van een variantenstudie zal de VV een voorkeursscenario kiezen op welke wijze deze vernieuwing vorm krijgt.	
Voldoende en Schoon Water	VP_Optimalisatie inlaatvoorziening Bernisse	In 2024 en 2025 is door de partners van de Bernisse-Commissie onderzoek gedaan naar de robuustheid van het systeem en mogelijke maatregelen. Hieruit bleek het vergroten van de inlaatcapaciteit op de Bernisse de op korte termijn meest haalbare en meest kosteneffectieve maatregel. Dit is noodzakelijk om ook met het veranderend klimaat voldoende water in te kunnen laten in het systeem en daarmee ook te voldoen aan bestuurlijke afspraken met partners. Op basis van een vervolgonderzoek zal een voorkeursvariant uitgewerkt worden ter vaststelling door de VV.	NIEUW
Voldoende en Schoon Water	GO_Uitvoeringsmaatregelen Zuiderdiep en Havenkanalen	In 2026 zal door de VV een besluit worden genomen t.a.v. de waterkwaliteitsdoelstellingen voor het KRW waterlichaam het Zuiderdiep. Op basis van deze doelstellingen zullen uitvoeringsmaatregelen bepaald worden die in de vierde planperiode van de KRW uitgevoerd dienen te worden.	NIEUW
Waterketen	WSHD_Optimalisatie online meters waterlijn RWZI's	Toepassing van online-meters in het zuiveringsproces is onderdeel van het toekomst gereed maken van de rwzi’s. Met deze meetinstrumenten is het mogelijk de bedrijfsvoering van de rwzi’s op afstand te doen.	BESTAAND
Waterketen	WSHD_Vervangen TA Waterketen	Het project heeft als doel het verbeteren van de aansturing door het vernieuwen van de PLC hardware en moderniseren van de software op de rwzi's en rioolgemalen.	BESTAAND
Waterketen	GOVP_ALM Goeree Overflakkee-Spijkenisse realisatie	Op basis van de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant is de meerjarenprogrammering voor de zuiveringskringen Goeree-Overflakkee en Spijkenisse opgesteld. Hiermee wordt een duurzame verbetering en levensduurverlenging van de bestaande zuiveringen op Goeree-Overflakkee en Spijkenisse bereikt.	BESTAAND
Waterketen	VP_ALM ZE_Spijkenisse fase 2	In de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant voor de zuiveringskring Spijkenisse, zijn maatregelen opgenomen die buiten scope van het nu in uitvoering zijnde investeringsprogramma (fase 1) vallen. Om een duidelijker onderscheid aan te brengen qua scope en fasering zijn betreffende maatregelen als losse en nieuwe investering opgevoerd (fase 2) . Programmering en uitvoering van een opgave met onderhavige omvang is een continu proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de planning & control (P&C) -cyclus.	BESTAAND

Waterketen	GO_ALM Goeree-Overflakkee fase 2	In de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant voor de zuiveringskring Goeree-Overflakkee, zijn maatregelen opgenomen die buiten scope van het nu in uitvoering zijnde investeringsprogramma (fase 1) vallen. Om een duidelijker onderscheid aan te brengen qua scope en fasering zijn betreffende maatregelen als losse en nieuwe investering opgevoerd (fase 2) . Programmering en uitvoering van een opgave met onderhavige omvang is een continu proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de planning & control (P&C) -cyclus.	BESTAAND
Waterketen	VP_ALM ZE_Heenvliet	Op basis van de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant wordt de meerjarenprogrammering voor de zuiveringskring Heenvliet opgesteld. Programmering en uitvoering van deze opgave is een continu proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de P&C-cyclus.	BESTAAND
Waterketen	VP_ALM ZE_Hellevoetsluis	Op basis van de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant wordt de meerjarenprogrammering voor de zuiveringskring Hellevoetsluis opgesteld. Programmering en uitvoering van deze opgave is een continu proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de P&C-cyclus.	BESTAAND
Waterketen	IJS_ALM ZE_Dokhaven	Op basis van de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant wordt de meerjarenprogrammering voor de zuiveringskring Dokhaven opgesteld. Hiervoor worden verschillende inhoudelijke deelonderzoeken en de plan-MER in Toekomst Waterketen Rotterdam (TWR) verband uitgevoerd. Programmering en uitvoering van deze opgave is een continu proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de P&C-cyclus.	BESTAAND
Waterketen	DO_ALM ZE Dordrecht	Op basis van de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant wordt de meerjarenprogrammering voor de zuiveringskring Dordrecht opgesteld. Programmering en uitvoering van deze opgave is een continu proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de P&C-cyclus.	BESTAAND
Waterketen	IJS_ALM Sluisjesdijk 2.0_Realisatie	Op basis van de bestuurlijk vastgestelde strategie Sluisjesdijk zal Sluisjesdijk worden gerenoveerd in acht verschillende deelprojecten. Hiervan zijn vijf van de deelprojecten in de realisatiefase. Drie van de deelprojecten bevinden zich nog in de ontwerpfase.	BESTAAND

Waterketen	DO_Slibstrategie_SVB Dordrecht Realisatie	Vanuit de bestuurlijk vastgestelde slibstrategie is besloten dat er wordt overgegaan op centrale vergisting en ontwatering op Dordrecht. De gehele slibontwateringslijn op rwzi Dordrecht, inclusief alle bijbehorende voorzieningen, is ook aan het einde technische levensduur. De nieuwe centrale ontwatering en gistingsinstallatie gaan naast het slib van Dordrecht ook het slib van 15 andere rwzi's ontwateren en al dit slib vergisten. Met deze investering kan WSHD invulling geven aan maximale slibreductie, maximale groengasproductie, kostenbesparing en duurzaamheidsdoelstellingen (zoals energie- en CO2-reductie) zoals opgenomen in het Waterbeheerprogramma en Agenda Duurzaam. Ook wordt de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de slibverwerking op rwzi Dordrecht geborgd.	BESTAAND
Waterketen	WSHD_Slibstrategie_Ombouw sliblijnen RWZI's Oost/West	Veel sliblijnen naderen of zijn einde technische levensduur. Vanuit de bestuurlijk vastgestelde slibstrategie is naar voren gekomen dat er wordt overgegaan op centrale ontwatering en vergisting op rwzi Dordrecht. Naast het slib van Dordrecht, zal ook het slib van 15 andere rwzi's (buitengebieden) worden vergist en ontwaterd op rwzi Dordrecht. Om het slib naar Dordrecht te transporteren zijn aanpassingen nodig in de sliblijnen op de 15 rwzi's. Door de toch al autonoom benodigde levensduur investeringen kan synergievoordeel behaald worden.	BESTAAND
Waterketen	VP_ALM_ZE Hoogvliet	Voor deze zuiveringskringen zal een ALM studie worden uitgevoerd om tot een voorkeursvariant te komen die vastgesteld zal worden door de VV. Uit de voorkeursvariant volgt de specifieke renovatie- en investeringsopgave voor de zuiveringskring. Programmering en uitvoering van deze opgave is een continu proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de P&C-cyclus.	NIEUW
Waterketen	IJS_ALM_ZE Barendrecht		NIEUW
Waterketen	IJS_ALM_ZE Zwijndrecht		NIEUW
Waterketen	HW_ALM_ZE Strijen		NIEUW
Waterketen	HW_ALM_ZE Oud-Beijerland		NIEUW
Waterketen	VP_ALM_ZE Oostvoorne		NIEUW
Waterketen	RZ_ALM_ ZE Rozenburg		NIEUW
Waterketen	IJS_ALM_ZE Ridderkerk		NIEUW
Waterketen	HW_ALM_ZE Piershil		NIEUW
Waterketen	HW_ALM_ZE Numansdorp		NIEUW